

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
Ταχ. Δ/ση : Αχαρνών 2
Ταχ. Κώδικας: 10432, Αθήνα
Τηλέφωνο : 210 212 4331
Ηλ. Ταχυδ. : koinovouleftikos@minagric.gr

Αθήνα, 15/05/2024
Αρ. πρωτ.: 165/45519

ΠΡΟΣ:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Αναφορών

ΚΟΙΝ.: ΩΣ Π.Α.

ΘΕΜΑ: Απάντηση στην υπ' αριθ. πρωτ. 1168/14-2-2024 Αναφορά

Σχετικά με την παραπάνω Αναφορά που κατέθεσε ο Βουλευτής **κ. Γ. Καρασμάνης**, για τα θέματα της αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, σας πληροφορούμε τα εξής:

Σχετικά με τη σταδιακή μείωση των δικαιωμάτων, σημειώνεται ότι η σύγκλιση των δικαιωμάτων ήταν επιβεβλημένη και, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο εγκεκριμένο Στρατηγικό Σχέδιο για την εφαρμογή της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ) 2023-2027, προβλέπεται:

«Για την περίοδο 2023-2026 θα πραγματοποιηθεί σύγκλιση της αξίας των δικαιωμάτων ενίσχυσης προς ενιαία τιμή μονάδας («flat rate») σε επίπεδο αγρονομικής περιφέρειας, σε τέσσερα ισόποσα βήματα δηλ. στα έτη 2023, 2024, 2025 και 2026. Αυτό σημαίνει ότι το 2026, εντός κάθε αγρονομικής περιφέρειας, η μοναδιαία αξία όλων των δικαιωμάτων ενίσχυσης θα εξισωθεί με τον περιφερειακό μέσο όρο, δηλ. με τη μέση αξία των δικαιωμάτων ενίσχυσης της εν λόγω περιφέρειας. [...]. Η όποια ανακατανομή των κονδυλίων της βασικής ενίσχυσης θα πραγματοποιείται εντός κάθε αγρονομικής περιφέρειας, δηλ. κάθε αύξηση σε αξία δικαιωμάτων θα χρηματοδοτείται από αντίστοιχες μειώσεις εντός κάθε αγρονομικής περιφέρειας, χωρίς να δημιουργούνται πρόσθετες χρηματοδοτικές ανάγκες».

Οι αγρονομικές περιφέρειες, στις οποίες αναφέρεται το ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027 είναι: (α) των Αροτραίων Καλλιεργειών, (β) των Μόνιμων Καλλιεργειών και (γ) των Βοσκοτόπων/Κτηνοτροφίας. Σε ό,τι αφορά στις διατάξεις της Αιρεσιμότητας της ΚΑΠ 2023-2027 για τα πρότυπα Καλής Γεωργικής και Περιβαλλοντικής Κατάστασης (ΚΓΠΚ), στα άρθρα 12 και 13 και στο Παράρτημα ΙΙΙ του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2021/2115 αναφέρονται οι Κανονιστικές Απαιτήσεις Διαχείρισης (ΚΑΔ) και τα πρότυπα Καλής Γεωργικής και Περιβαλλοντικής Κατάστασης (ΚΓΠΚ) που πρέπει να εφαρμόζει κάθε δικαιούχος ενισχύσεων στο πλαίσιο της ΚΑΠ

Ειδικά για τα πρότυπα ΚΓΠΚ 5: «Διαχείριση της κατεργασίας του εδάφους για τη μείωση του κινδύνου υποβάθμισης και διάβρωσης του εδάφους, λαμβάνοντας υπόψη μεταξύ άλλων, την κλίση του εδάφους» και ΚΓΠΚ 7: «Αμειψισπορά σε αρόσιμη γη εκτός από καλλιέργειες που καλλιεργούνται κάτω από το νερό», θεωρήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σημαντικά για την εξυπηρέτηση του στόχου της πράσινης μετάβασης. Ως εκ τούτου και η εφαρμογή τους είναι υποχρεωτική για το σύνολο των παραγωγών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για αυτό και συμπεριελήφθησαν εξ αρχής στο ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027 της χώρας μας και ακολούθως και στην υπ' αριθ. 1313/178948 (ΦΕΚ Β'3777/9-6-2023) Υπουργική Απόφαση για την εφαρμογή του καθεστώτος της Αιρεσιμότητας.

Διευκρινίζονται λοιπόν τα παρακάτω σχετικά με τα ανωτέρω πρότυπα:

- ΚΓΠΚ 7 «Αμειψισπορά σε αρόσιμη γη εκτός από καλλιέργειες που καλλιεργούνται κάτω από το νερό»

Οι γεωργοί, των οποίων οι εκμεταλλεύσεις έχουν εκτάσεις αροτραίων καλλιεργειών άνω των 100 στρεμμάτων (εξαιρουμένων των βιολογικών, πολυετών, ορυζοκαλλιεργειών και υπό αγρανάπαυση), έχουν δύο υποχρεώσεις:

1. Την αλλαγή της κύριας καλλιέργειας με άλλο βοτανικό γένος σε σχέση με το προηγούμενο έτος τουλάχιστον στο 1/3 της αρόσιμης έκτασης της εκμετάλλευσης της τρέχουσας χρονιάς. Δηλαδή, για το έτος 2024, για παράδειγμα, ο έλεγχος της αλλαγής της κύριας καλλιέργειας στο 1/3 της αρόσιμης έκτασης θα γίνει σε σχέση με τις καλλιέργειες που υπήρχαν στην εκμετάλλευση το 2023, σύμφωνα με τη δήλωση και τον έλεγχο της Ενιαίας Αίτησης Ενίσχυσης 2023. Επισημαίνεται ότι για το έτος 2023, λόγω της παρέκκλισης που προβλέφθηκε, η υποχρέωση αυτή δεν είχε πλήρη εφαρμογή, εφόσον οι εκτάσεις καλλιεργήθηκαν με εδώδιμες καλλιέργειες.
2. Σε κύκλο τριετίας σε κάθε αγροτεμάχιο θα πρέπει να καλλιεργηθούν τουλάχιστον δύο διαφορετικά βοτανικά γένη κύριας καλλιέργειας. Ο έλεγχος θα γίνει για πρώτη φορά το 2026 (τριετία 2024-2025-2026, λόγω της παρέκκλισης για το 2023), και έκτοτε θα διενεργείται ετησίως με τα προηγούμενα δύο έτη (κυλιόμενη τριετία).

Επισημαίνεται ότι δεν έχει οριστεί έτος αναφοράς, διότι τυπικά οι υποχρεώσεις εκκινούν από το έτος 2023, ως πρώτο έτος εφαρμογής του Στρατηγικού Σχεδίου (ΣΣ) ΚΑΠ 2023-2027, αλλά, όπως ανωτέρω αναφέρεται, ο έλεγχος θα γίνει για πρώτη φορά το 2026, δηλαδή για την τριετία 2024-2025-2026, καθώς το 2023 υπήρξε παρέκκλιση της εφαρμογής του ΚΓΠΚ 7. Όμοια κατά το έτος 2027, θα εξεταστεί η συμμόρφωση για τα έτη 2027-2026-2025. Ο έλεγχος των υποχρεώσεων θα γίνεται βάσει του ιστορικού καλλιέργειας ανεξαρτήτως από την ιδιοκτησία του αγροτεμαχίου. Συνεπώς, σε περίπτωση μεταβίβασης ή ενοικίασης, ο αποδέκτης της έκτασης θα πρέπει να εξασφαλίσει την εναλλαγή εντός της τριετίας, γνωρίζοντας τι καλλιεργήθηκε στα αγροτεμάχια από τον προηγούμενο ιδιοκτήτη. Αυτό είναι σύμφωνο με το νόημα της διάταξης, καθώς σημασία έχει η προστασία των εκτάσεων και της αειφορίας της παραγωγής.

- ΚΓΠΚ 5 «Διαχείριση της κατεργασίας του εδάφους για τη μείωση του κινδύνου υποβάθμισης και διάβρωσης του εδάφους, λαμβάνοντας υπόψη μεταξύ άλλων, την κλίση του εδάφους»

Υπαγορεύει ότι σε αγροτεμάχια αρόσιμων καλλιεργειών με κλίση μεγαλύτερη του 15% απαγορεύεται η άροση από 01/11 έως 15/03, προκειμένου να αποφευχθεί το ενδεχόμενο διάβρωσης παρασύροντας το έδαφος προς τα κατάντι, σε περίπτωση βροχόπτωσης.

Είναι δε θεμιτό σε τέτοια επικλινή αγροτεμάχια η άροση να γίνει την άνοιξη, ή, αν γίνει αυτή την εποχή, να σπαρεί φυτό εδαφοκάλυψης καλύπτοντας παράλληλα και τις ανάγκες του προτύπου ΚΓΠΚ 6 «Ελάχιστη κάλυψη του εδάφους για την αποφυγή ακάλυπτων εδαφών σε περιόδους που είναι ιδιαίτερα ευαίσθητες», όπως αναφέρεται παρακάτω.

Ωστόσο, μετά το πρώτο έτος εφαρμογής των ΚΓΠΚ, διαπιστώθηκε ότι η εφαρμογή τους απαιτεί μεγαλύτερη ελαστικότητα και προσαρμοστικότητα στις ιδιαίτερες κλιματολογικές συνθήκες κάθε περιοχής.

Για το λόγο αυτό, το ΥΠΑΑΤ αιτήθηκε τροποποιήσεις σχετικά με τα ΚΓΠΚ 5 και 6 ήδη στο πρώτο αίτημα τροποποίησης του ΣΣ ΚΑΠ που υπέβαλε και εγκρίθηκε, οι οποίες θα τεθούν σε εφαρμογή από το έτος ενίσχυσης 2025 (καλλιεργητικές πρακτικές περιόδου Νοέμβριος 2024 – Μάρτιος 2025).

Σύμφωνα με τις ανωτέρω τροποποιήσεις, στο πλαίσιο του ΚΓΠΚ 5 η άροση μπορεί να καθυστερήσει κατά 15 ημέρες, ήτοι ως και 15/11, εφόσον αυτό επιβάλλεται από τις κλιματικές συνθήκες και εφόσον τεκμηριώνεται σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας ή Περιφέρειας.

Ανάλογη τροποποίηση εγκρίθηκε και για τον ΚΓΠΚ 6 ο οποίος προβλέπει την υποχρεωτική φυτοκάλυψη κατά την περίοδο 15/11-05/03. Με βάση την τροποποίηση, η εφαρμογή φυτοκάλυψης θα μπορεί να καθυστερεί έως και τις 15/12, με την ίδια διαδικασία τεκμηρίωσης από την Περιφερειακή Ενότητα ή την Περιφέρεια.

Πέραν αυτού, κατά το προηγούμενο Συμβούλιο Υπουργών της ΕΕ αποφασίστηκε τροποποίηση του Κανονισμού 2115/2021 με αλλαγές σε ορισμένα σημεία της αιρεσιμότητας.

Οι εν λόγω μεταβολές προέκυψαν κατόπιν πιέσεων και προτάσεων των κρατών – μελών, όπως η χώρα μας, μετά από διαπιστώσεις σχετικά με δυσλειτουργίες του πρώτου έτους εφαρμογής της νέας ΚΑΠ, προκειμένου να απλοποιηθεί η διαδικασία λήψης των ενισχύσεων, να διευκολυνθούν οι παραγωγοί και να εναρμονιστεί περισσότερο η ΚΑΠ με το υπάρχον σύνολο κλιματικών, οικονομικών και κοινωνικών συνθηκών.

Η τροποποίηση ψηφίστηκε στις 24/04/2024 από το Ευρωκοινοβούλιο και θα ισχύσει από το έτος ενίσχυσης 2024.

Οι ψηφισθείσες αλλαγές αφορούν σε:

- Κατάργηση των ελέγχων και κυρώσεων αιρεσιμότητας για εκμεταλλεύσεις μικρότερες των 10 εκταρίων
- Κατάργηση της υποχρεωτικότητας της αγρανάπαυσης σε ποσοστό τουλάχιστον 4% των αροτραίων εκτάσεων για τις μεγάλες εκμεταλλεύσεις .
Το Κράτος-Μέλος ωστόσο, υποχρεούται να παρέχει οικολογικό σχήμα για την ενίσχυση της αγρανάπαυσης σε όποιον επιλέξει να την εφαρμόσει. Η χώρα μας έχει ήδη από το 2023 υλοποιήσει σχετικό οικολογικό.
- Ελαστικοποίηση του ΚΓΠΚ 7 για την αμιψεισπορά.
- Ελαστικοποίηση του ΚΓΠΚ 5 για τους περιορισμούς ως προς την εδαφικάλυψη και το όργωμα.

Ως προς τα δύο τελευταία σημεία, οι λεπτομέρειες εφαρμογής θα αποφασιστούν στο αμέσως επόμενο διάστημα.

Αναφορικά με τον αραβόσιτο, υπενθυμίζεται ότι εντάχθηκε στο καθεστώς των συνδεδεμένων ενισχύσεων κατόπιν πρωτοβουλίας της πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου μας, εν μέσω συνθηκών που διαμορφώθηκαν με το ξέσπασμα του πολέμου στην Ουκρανία.

Έχει σχετικά εκδοθεί η υπ' αριθ. 963/275934/08.09.2023 (Β'5458/14.09.2023) ΥΑ, με την οποία καθορίζονται οι λεπτομέρειες χορήγησης της εν λόγω συνδεδεμένης εισοδηματικής στήριξης, καθώς και το ύψος αυτής, το οποίο ανέρχεται στα 550€/εκτάριο, μέγιστη τιμή όλων των συνδεδεμένων ενισχύσεων. Η συγκεκριμένη ενίσχυση δίνεται κανονικά.

Ως προς το θέμα της αναδιάρθρωσης του ΕΛΓΑ, τονίζεται ότι αποτελεί από την αρχή της διακυβέρνησης από τη Νέα Δημοκρατία βασικό στόχο της ηγεσίας του Υπουργείου μας η συνολική, θεσμική, διαρθρωτική και οργανωσιακή αναμόρφωση του γεωργοασφαλιστικού συστήματος και του ΕΛΓΑ, προκειμένου να ανταποκρίνεται περισσότερο στις ανάγκες του παραγωγού, όπως αυτές έχουν διαμορφωθεί εν μέσω της νέας οικονομικής και περιβαλλοντικής πραγματικότητας.

Προς το σκοπό αυτό εκπονήθηκαν δύο μελέτες, τα συμπεράσματα των οποίων τέθηκαν υπό επεξεργασία και αξιολόγηση από τους υπηρεσιακούς παράγοντες και την πολιτική ηγεσία, ώστε να προκύψει το νέο πλαίσιο ασφαλίσεων, πιο σύγχρονο και πιο λειτουργικό. Σε αυτό θα λαμβάνονται υπ' όψιν νέοι ασφαλιστικοί κίνδυνοι και θα αξιοποιούνται όλα τα διαθέσιμα από την νέα ΚΑΠ χρηματοδοτικά εργαλεία, ενώ παράλληλα θα εξασφαλίζεται η βιωσιμότητα, η φερεγγυότητα και ο δημόσιος χαρακτήρας του Οργανισμού.

Όπως έχει ήδη ανακοινώσει ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης, το επόμενο διάστημα θα τεθεί προς ψήφιση το σχετικό νομοσχέδιο.

Ως προς το θέμα της επιστροφής του ΕΦΚ του αγροτικού πετρελαίου, η κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας επανέφερε τη λειτουργία του, η οποία είχε διακοπεί το 2016. Και αφού εφαρμόστηκε ως έκτακτο μέτρο για τα δύο προηγούμενα έτη, με συνολικό προϋπολογισμό περίπου 160 εκ €, θα εφαρμοστεί και για το έτος 2024, με προϋπολογισμό άνω των 80 εκ και με χορήγηση προκαταβολής. Όπως έχει ανακοινωθεί από τον ίδιο τον Πρωθυπουργό, θα έχει πλέον μόνιμο χαρακτήρα.

Σε κάθε περίπτωση, είμαστε αρωγοί στον Έλληνα αγρότη και προσπαθούμε, με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, για την αντιμετώπιση των εκάστοτε προβλημάτων μέσω παρεμβάσεων και μέτρων έκτακτης ή μόνιμης στήριξης του πρωτογενούς τομέα.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΤΑΜΕΝΙΤΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ :

1. Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών
Γραφείο κ. Υπουργού
2. Βουλευτή κ. Γ. Καρασμάνη